

Roditelj ne smije, ali stranac može tući dijete

**Mila
Jelavić**

Na strani djeteta

Pravobraniteljica za djecu

Čini se da smo potpisujući

Konvenciju o pravima

djeteta držali figu u džepu

Često se hvalimo dobrim propisima i time kako smo jedna od 18 zemalja Vijeća Europe koja je posve sankcionirala tjelesno kažnjavanje djece. No jesmo li posve osigurali njihovu zaštitu, imamo li primjerene odgovore i predviđenu proceduru za svaku vrstu nasilja nad djecom?

Bez zakonskog rješenja

Na žalost, na neke oblike nasilja u nas nema izravna zakonskog odgovora ni propisa koji bi ih sankcionirali. Kako, primjerice, reagirati na situaciju u kojoj susjed grubo povlači za kosu dvije

djevojčice, izudara ih i zatoči u vlastitu stanu, zato što sumnja da su mu baš one u igri razbile prozor. Ili kad konduker u vlaku vrijeđa dječaka zatečena bez vozne karte, fizički nasrće na njega, zatvara ga u toalet i ne dopušta mu da siđe na svojoj stanici.

Ili kad se učenik potuži da ga je profesor pljusnuo i povukao za uho zato što je pričao za sata.

Nedvojbeno je tu riječ o nasilju, o povredi djeteta i njegova prava na život bez nasilja. Međutim, želimo li sankcionirati počinitelja, za tonemamo zakonske mogućnosti. Takvi postupci mogli bi se eventualno obuhvatiti odredbama Kaznenog zakona, ali u praksi će se opisana nasilna ponašanja prema djetetu, na žalost, najvjerojatnije ocijeniti kao „beznačajno kazneno djelo“ i neće se sankcionirati.

Budući da u navedenim slučajevima počinitelji nasilja nisu članovi obitelji kojima je, prema članku 88. Obiteljskog zakona, izričito zabranjeno podvrgavati dijete ponižavajućim

postupcima, duševnom ili tjelesnom nasilju, odnosno zlostavljanju, niti se na njih može primijeniti Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, oni mogu biti kažnjeni jedino zbog počinjenog „prekršaja protiv javnog reda i mira“.

Država nemoćna

Svakodnevno svjedočimo situacijama u kojima se nasilje nad djecom smatra normalnom reakcijom na dječje nepodopštine jer se odrasli „osjećaju pozvani“ preuzeti na sebe odgoj tuđe djece kad to već nisu učinili njihovi roditelji“, a preblagim kažnjavanjem takvih postupaka šalje se poruka da je nasilje prema djeci opravdano i poželjno. Često nam se obraćaju roditelji ogorčeni zato što izostaje sankcioniranje takvih djela i zahtijevaju odgovarajuću reakciju države na situacije u kojima su njihova djeca žrtve nasilja.

No sadašnji zakonski okvir ne daje prava rješenja za to. Ta pravna praznina pobuđuje sumnju u naše namjere da doista djelotvorno zaštitimo djecu od nasilja u najrazličitijim životnim okolnostima. Jasnije procedure i strože kazne pokazale bi da nismo „držali figu u džepu“ kad smo potpisivali Konvenciju o pravima djeteta.

Brojni su roditelji ogorčeni jer im se djecu zlostavlja, a oni su nemoćni